

כז. אין לצלם במצלמה מכל סוג שהוא (עא), וודאי שאסור לפתח פילם (עב) צילום במצלמה או להדפיס ממנו תמונות (עג).

כח. אסור לכתוב אותיות או לצייר ציורים (עד) על שמשה שמכוסה אדים (עה) או לשרטטם על קליפת תפוז וכדו' (עו), וכן לא יכתוב או יצייר בחול ובאבק וכדו' (עז) או בפירורים שעל השולחן (עח). אך מותר לרשום באצבע באויר כמין אותיות * (עט).

* בחולו של מועד, אע"פ שאסור לכתוב בו שלא לצורך, וראה להלן פרק טו סעיף נה, מותר לכתוב בדבר שאינו מתקיים, כגון בגיר על גבי לוח (פ) או בחול ובאבק וכדו' (פא). וגם מותר ליתן לילדים לצייר בחול המועד בצבעים או בעט שכתובתם מתקיימת, מכיון שדרך ציורים אלו להיזרק אחר זמן קצר (פב).

כט. כל משחק שיש בו חיתוך או גזירה (פג) או הדבקה (לרבות בנייר הדבקה-צלוטיפ) (פד) - אסור.

ל. אסור להשתמש בשבת וביו"ט במדבקות אשר מדביקים על הקיר או על הנייר ומרטיבים אותן, כך שהשכבה העליונה נפרדת ומתגלית התמונה (פה).

לא. אין למנוע מילדים לעשות בלונים אויר במי סבון וכדו' (פז), אבל לכתחילה אין לומר להם לעשות בלונים כאלה (פח).

אוצר החכמה

לב. כל משחק שמונים בו נקודות הזוכים או המפסידים, כגון חידון, משחק דוק או משחקי קליעה למיניהם, ורגילים לרשום את מספרי הנקודות של המשתתפים - אסור לשחק בו, גזירה שגזרו חז"ל שמא יבוא לידי כתיבה (פח) (ומשחקי כסף אסורים גם בימות החול) (פט).

(עא) עיין גיטין יט ב רד"ה השתא הוא דפליט, שו"ת הר צבי יו"ד סי' רל, דמשמע לכאורה דאין זו כתיבה כיון שאין ניכרת צורת אות, ועיין גם שו"ת יביע אומר ח"ד סי' כ. ועיין שו"ת אבנ"ז או"ח סי' רג, דלאחר שפלט שוב חשיב כתב ראשון, ועיין בדף האחרון של ספר מנחת יו"ט, דמשמע דאית ביה איסור תורה, וע"ש לענין האיסור לעמוד לפני הנכרי המצלם, ועיין להלן פס"ז סע' יט ובהערה קה, לענין חוה"מ. (עב) עיין ירושלמי שבת פ"ב ה"ד ובפני משה שם, אילין בני ערומין, סי' שמ פמ"ג מ"ז סוס"ק ג, וע"ש במחש"ק ס"ק ד ובמ"ב ס"ק י, ועיין ירושלמי גיטין פ"ב ריש ה"ג ושו"ת אב"נ או"ח סי' רג. (עג) כלכלת שבת מלאכת הכותב. (עד) סי' שמ במ"ב ס"ק טז ו-כב פן ח. (עה) שם במ"ב ס"ק כ. (עו) ע"ש סע' ה ובמ"ב ס"ק כה. (עז) שם בשו"ע סע' ד. (עח) דמ"ש מאפר הנזכר בשו"ע. (עט) שם ברמ"א. (פ) עיין שו"ת בית שלמה סי' לז, דבשבת חייב בכה"ג כיון שהכתיבה קיימת עד שעת מחיקתה (וראה לעיל הערה סה בשם הרשב"א), ועיין להלן פס"ו סוסע' נה ופס"ח הערה קכה. (פא) סי' תקמה סע' ז ברמ"א ובמ"ב ס"ק מד. (פב) עיין שם ברמ"א. (פג) סי' שמ סע' יג ובמ"ב ס"ק מא. (פד) שם סע' יד. (פה) ע"ש ובמ"ב ס"ק מג, וע"ש גם במ"ב ס"ק י. (פז) שמעתי מהגרש"ז אויערבך זצ"ל, דהרי הבלונים אין להם כל קיום, וקיל מהא דלעיל הערה כג, כיון דאינו אלא דרבנן וגם אין לו קיום. (פח) עיין לעיל פ"ב הערה כז, וי"ל דשאני התם דקיל טפי כיון שאינו מתכוין לעשות קצף, משא"כ בני"ד שכל כוונתו לעשיית הבלונים מן מי הסבון. (פח) ח"א כלל לח סי' יא. (פט) סי' שכב סע' ו ובמ"ב ס"ק כב.